

Kryds & bolle

[Til lærere]

Når jeg sådan sidder og ser mine materialer igennem fra næsten 40 års undervisning, opdager jeg nogle nostagi-øjeblikke jeg ikke lige havde regnet med, fx når jeg støder på mine gamle elevers navne i grammatik-sætningerne i dette materiale, husker jeg dem pludseligt igen. Så det har været hyggeligt at “hilse på jer” igen, efter så mange år.

Dette er en brugervejledning til materialet. Jeg forsøger at lave en kortere version, også. Men en grundig redegørelse for tankerne bag materiale-opbygningen kræver en længere klamamse.

Indhold

LL-princippet

herunder indretning af lokalet

Kursus i sætningsanalyse

Principper bag grammatikken

Bogstaver + tal leder på rette vej

Øvearkene

Facitarkene

Bemærkninger til de enkelte kursusdele

endnu ikke komplet, er kun nået til A-kurserne

To eller et kryds

Testark

ej retur til elever

Urimelige testkrav!

Facitarkene

kopispar: facit på pc

Efterkontrol

noget om lærerens arbejde i forb.m. kurset

Ren individualisering

Forskellige arbejdsmetoder

på klassen og/eller som lektier?

Tilbage melding

Tak til gamle elever

LL-princippet

Lærelaboratoriet (LL) er, efter amerikansk forbillede (uha!), indrettet sådan:

- 1) Hver kursist arbejder hver for sig.
- 2) Materialet er beregnet til fuldstændig individualiseret uv (undervisning).
- 3) Uv-materialet er selvinstruerende og selvkontrollerende.
- 4) Lokalet er indrettet med et “rettebord”.
- 5) Der anvendes signalfarver efter faste regler.
- 6) Læreren kan i LL koncentrere sig om konsulentopgaven.
- 7) Efterbehandling inden “næste time”.

Ad 1) Og derfor er det vigtigt at hver enkelt har sin egen plads. Og hvis det med dét amerikanske ikke allerede har skræmt potentielle brugere væk, vil følgende konstatering nok gøre det: Hestesko og gruppeborde dur altså ikke. Tilbage til den gammeldags opstilling af borde i rækker i de traditionelle klasselokaler. Eller, bedre endnu, opstilling af borde langs (skille)vægge, så alle sidder med front ind mod væggen (og altså ikke distraheres af de andre).

Ad 2) Dvs. der må/kan normalt ikke samarbejdes kursister imellem om opgaverne; de skulle gerne være på hvert sit sted i kurset, i hvert fald efter den første indkøringsfase.

Ad 3)

- *Selvinstruerende:* Der er i materialeudformningen tilstræbt en balance mellem den meget udførlige (og dermed ulæselige) forklaring og den (for) enkle. Supplerende mundtlig vejledning skulle gerne kunne rette op evt. misforhold her. Endelig er der, i det omfang der er plads, føjet ekstrakommentarer til på facitarkene, se fodnoterne.
- *Selvkontrollerende:* Dvs. facitark er til rådighed, så umiddelbar efterkontrol er mulig. Som det vil være bekendt, sker den mest effektive indlæring hvor kursisten har mulighed for umiddelbar opfølgning. "Er dét jeg har lavet på denne side, rigtigt eller forkert?" Det giver selvtillid at få at vide at man er på rette vej; og man undgår indlæring af noget forkert ved at man straks får en advarende tilbagemelding hvis der er noget galt.

Ad 4) Foruden egen plads til hver kursist er lokalet indrettet med et s.k. rettebord. Herpå anbringes facitarkene + de røde rettepenne/blyanter. Og disse remedier må ikke fjernes herfra. Dette at bevæge sig fysisk i rummet i uv-situationen har også en positiv effekt. Og hvad vigtigere er, man træner sin hukommelse ved ikke blot at kunne skrive facit af. Man får at vide om man har løst opgaven rigtigt, og med den rigtige løsning for øjnene ved rettebordet, får man samtidig et hint om *hvordan* opgaven *skulle være* løst. Om man vil indrette rettebordet med stole, må være en smagssag (hvis det ikke er et pladsproblem). Fordelen ved et stoleløst rettebord er at man ikke bliver hængende for længe, og der kan være flere på én gang rundt om bordet. Regn med kaos til at begynde med. Folk skal jo lige lære det. Derfor hedder det også i uv-materialet: *Bed om lov til at gå op til rettebordet*. Min erfaring viser mig at efter et stykke tid hvor det pågældende hold "har lært metoden", er denne regel ikke længere nødvendig. Man kan lade kursisterne gå op når de ser der er plads.

Ad 5) Signalfarverne kan principielt være hvad som helst med grønlyseblå stjerner på, men her holder vi os altså til rød (rettebordets) og grøn (lærernes prerogativ). Nu véd jeg godt at alle har et utal af farvepenne i deres penalhuse, men bed kursisterne om kun at have blyant (!) og viskelæder på deres arbejdsbord, alt andet i tasken. At rettebordet har eneret på den røde farve, betyder at man hurtigt kan se om der foretages uhensigtsmæssige kontroller ved dette. Små forræderiske krydser eller bittesmå prikker ved det forkerte ord i sætningen (jf. næste afsnit) og andre former for "snyd"

afslører sig straks, og må prompte følges op med et “det er kun dig selv du snyder, for du lærer det ikke så godt når du ikke overholder reglerne!”

Ufravigelig regel. Er der én eller flere fejl i en linje, må dette kun markeres med *et enkelt (rødt) kryds* i linjens venstre margin.

Hvis man vil nøjes med at kursisterne “skriver facit af”, er denne regel overflødig. Hvis man derimod gerne vil have kursisten til at overveje hvorfor en evt. fejl er opstået, er det vigtigt at fejl (uanset hvor mange i samme linje) *kun* markeres med dette ene lille røde kryds i venstre kant. Krydset skal nemlig kun være signal om at *her er noget galt*, ikke *hvad* der er galt.

Når alt er rettet og i orden i *hele linjen* (efterkontrolleres altid ved rettebordet) sættes en (rød) ring om krydset.

Kryds-reglen her har endvidere den fordel at den er en god indikator på om der er problemer med materialet. Hvis det fx viser sig ved lærernes efterfølgende tjek at alle elever laver fejl i samme linje, er der måske noget i materialets udformning der trænger til revision. Eller hvis en elev har “for mange” krydser på samme side, er en mundtlig opfølgning måske på sin plads.

Ad 6) Denne arbejdsmetode (herunder den nødvendige overholdelse af *krydsreglen*) koster altid lidt indføringskamp, men er faktisk en udmærket løsning på det umulige lærerproblem: individualiseret undervisning. De for igangsætningen nødvendige instruktioner ligger i materialet, så man kan bare gå i gang. – Og man behøver heller ikke vente på at alle er på plads. De eventuelle *forsentkommere* må blot lære at træde ind i LL med den samme andagtsfulde stilhed som hører den gammeldags læsesal til: Ingen højroset tale! Kun hvirken, tak. Og læreren er fri til at være konsulent med vejledning, råd og dåd hvor det måtte være nødvendigt. Man har travlt med 24 kursister, men det behøver ikke være stresset. Og har man en undervisningsassistent (igen et amerikansk fy-begreb!), er det ren luksus. (Det kunne jo også være den bevilligede støttelærer til elever med særlige behov; så lyder det vel ikke så fælt, ☺.)

Ad 7) Her kommer vi til det værste og det vigtigste. Alle undervisere véd at der ikke skal så meget til før læsset vælter og kaos er en realitet. Især hvis tingene ikke er godt tilrettelagt i forvejen.

- ❖ De aflevere ark skal være efterkontrollerede inden næste lektionsstart, klar til udlevering (eller endnu bedre: lagt ud for de pågældendes arbejdspladser)
- ❖ Antal sæt der skal bruges, skal være kopieret
- ❖ Lokalet skal være indrettet til LL-form
- ❖ Penne og facitmapper være klar på rettebordet/ene
- ❖ Og (det turde være unødvendigt at nævne det) lektionen starter *hver gang* på slaget!

Se afsnittet *Efterkontrol* for yderligere detaljer.

Kursus i sætningsanalyse

Kurset i sætningsanalysen er som tegnsætningskurset, bygget op efter LL-princippet. Derfor er det vigtigt at kursisterne fra første begyndelse er blevet gjort klart hvordan man mest effektivt udnytter dette principps fordele.

Og det gøres kort sagt ved at overholde reglerne, om end de kan forekomme nok så rigoristiske lige ved første møde.

LL-princippet er et velafprøvet system som, netop hvis man overholder reglerne til punkt og prikke, viser sig at være et uhyre effektivt læringsredskab til konkret paratviden i enhver form. Ergo også til indlæring af grammatik som jo bare skal terpes. Der er ikke så meget at rafle om eller diskutere.

“Jamen, jeg misforstod, jeg kan jo godt!” – “Jamen, så vis det ved at løse opgaven pinligt korrekt. Der skal ikke være den mindste tvivl om din besvarelse. Det lærer du mest af. Og tro mig, vi véd hvad vi taler om: Det er prøvet før; du er ikke den første der er rendt ind i dét problem.”

Principper bag grammatikken

Kryds & bolle er opbygget i moduler som, når hele kurset er til rådighed, ideelt set kan bruges hvor man har brug for det. Elever som har tjek på at sætte den indledende kryds og bolle (i.e. finde verbal og subjekt), kan springe denne del over og så begive sig til næste kursusdel.

Jeg vil dog nok foreslå at elevhold som ikke er fortrolige med LL-modellen, alle som én sættes til at gennemføre kursusdel A1. Så får de i hvert fald lært materialet og arbejdsmetoden at kende. Men ellers skulle 0-prøverne kunne vise hvor den enkelte kursist har behov for at begynde sit eget (repetitions)kursus.

Bogstaver + tal leder på rette vej

Man begynder med *test A0* til konstatering af om man har brug for dette delkursus. Har man bestået denne test med mindst 90 % rigtige, kan man gå videre til *test B0*.

Består man *ikke* A0 med de 90 %, går man i gang med kursusdel A1. Efter den tages *testen A1*. Bestået med 80 % → videre til B0. Ikke-bestået: Kursusdel A2.

Efter kursusdel A2 kommer *test A2* (logisk, ikke!), og, igen, bestået med mindst 80 % rigtige → videre til B0. Ikke-bestået: repetitionskursus A3 står foran en. Denne kursusdel afsluttes med *test A3*. Hvis denne test så ikke bestås med 80 %, kan man jo til nød lige tage en konsultation med eleven igen (det gør man jo løbende undervejs), og så evt. uofficielt lade vedkommende slippe igennem med en lavere beståelsesprocent.

Til eget regnskab bør man notere elevens testresultater, så man kan følge progressionen hos hver enkelt (et udmærket evalueringsredskab ☺).

- Test B0 bestået: Videre til *test C0*
- Test B0 ikke-bestået: Kursusdel B1, *test B1* osv.
- Test C0 bestået (C1 osv.): Videre til *D0*
- Test D0 ... etc. etc.

Øvearkene

Det er vigtigt at kursisterne overholder reglerne for LL til punkt og prikke. “Skal jeg virkelig gå op til rettbordet igen ...” “Ja, det skal du! 1) Kun dér ligger den pen du må bruge til markeringer af fejl, og 2) det lærer dig omhyggelighed med tingene; det skal netop være træls at man skal bevæge sig en ekstra gang fordi man har sjustet lidt med tingene! Se instruktionsarket til kursisterne. Og det med signalfarverne er vigtigere end man tror hvis man ikke har prøvet denne arbejdsform før. Ellers opdager man det hurtigt som lærer ved efterkontrollen hvor man sidder med 24 gange X

antal ark man skal eftertjekke. Hvis det ikke må tage mere end et par sekunder per ark (og det må det ikke, man skal jo overleve som lærer), er disse færdselssignaler livsvigtige – også for cyklister, hm! Fx er det meget vigtigt at kursisten *ikke* sætter ok-hakker ud for rigtige svar: Disse røde tegn får en til at tro i farten at her er noget galt, og man spilder kostbare sekunder på ingenting. [Jf. afsnittet *Efterkontrol*.]

Facitarkene

Nogle steder vil løsningerne på facitarkene måske stride lidt imod hvad der ellers er lært. Nogle er fx vant til at der skal sættes streg under alle led, også selvom det kun består af ét ord, og dette ord ellers er markeret med et kryds, en bolle, en trekant osv. Som det ses af facitarkene, har jeg kun sat streg under led som består af flere ord eller ikke har nogen anden betegnelse i den pågældende kursusdel.

Bemærkninger til de enkelte kursusdele

Kursusdel A1, A2 og A3

Jeg har set nogle grammatikere være temmelig ukritiske over for hvad de regner med til verballedet. *Jeg* har valgt det kritiske standpunkt *at til verballed kan alene høre verber!* Kategorien *adverbial(led)* (altså “verballedsfortællere”) skal jo også have sin del. (Adverbialer fortæller qua *adverbialer* noget om verbalet; de indgår ikke i det.)

Mht. verballed er der jo også det specielle forhold at dette led, alene af alle, kan deles op ved at andre sætningsled sniger sig ind mellem hjælpeverbum og hovedditto, fx ved omvendt ledstilling. Derfor er det jo at man har indført halvbollen. Hvor det sammensatte verbal står udelt, i helsætninger/hovedsætninger med ligefrem ledstilling, kunne man nøjes med at sætte en streg under leddet, og så forsyne det med én bolle. Verballed markeret, alles in Ordnung! Jeg har dog foretrukket at forlange at halvbollen bruges altid, også i disse tilfælde, fordi det åbenbart hos visse kursister kan volde problemer hvornår man kan/skal bruge verballedsmarkering med og meduden halvbolle (ud over de tilfælde hvor der ikke er noget hjælpeverbum, naturligvis).

Mit råd er: Forlang halvbollen brugt (for en sikkerheds skyld) alle de steder hvor den *kan* stå, i øvesituationerne, men anerkend en løsning på testarket uden, vel at mærke hvis verballedsstregen går tydeligt ind under både hjælpe- og hovedverbum. Som det er anført på testarkene: Der må ikke være tvivl om hvad der menes med markeringerne. Det kan man jo f’resten også sige til kursisterne inden de tager den første test! (Og minde om igen, med passende pædagogiske mellemrum!)

Led tænkning eller ledtænkning

For at vænne kursisterne til at tænke i led og ikke i enkeltord, lægger vi ud med fra første begyndelse at bestemme led (øves særskilt i kursusdel B). Forstået sådan at de bliver bedt om at markere hvor langt de led går som de måske endnu ikke kender navnene på. Lige til at begynde med kan det volde lidt problemer. “Sådan plejer vi ikke at gøre ...” Men hvad her udad tabes på inderlige diskussioner, bliver indad vundet senere i kurset: Det er en knaldgod træning, så jo før, jo bedre. Og man kan godt hviske dem et par fif i øret med “hvornår/hvorfor/hvordan gør subjektet det og det?”, endelig uden at komme ind på at man taler om adverbial- eller præpositionsled *før* man kommer til disse emner.

To eller et kryds

På samme måde er der nogle der er vant til at sætte to krydser under samme subjekt hvis der hører to verbalet til samme subjekt. Jeg har kun sat ét, men det er selvfølgelig ikke en fejl om kursisten i disse tilfælde har sat to. Til gengæld vil jeg sige det er en fejl om sammenstillingen *hunden og jeg gik en tur* opfattes som om at to subjekter *går en tur*, og at man derfor sætter kryds under *hunden* og under *jeg* + sætter to boller under verbalet *gik*. Den går ikke! Hunden og jeg er en ubrydelig enhed, vi følges ad, og er derfor ét led!

Testark

Testsiderne vil, i modsætning til øve- og facitarkene *ikke* være tilgængelige på hjemmesiden, i og med at hvis der er skoler der finder materialet anvendeligt, vil det være uheldigt for dem om deres elever kan finde testene på nettet og så øve sig på forhånd. Der er godt nok ikke (endnu) udarbejdet facit til testsiderne, men bare det at øve sig på forhånd, giver naturligvis ikke et retvisende billede af den pågældende kursists formåen udi den ædle kunst at sætte kryds og bolle med hvad dertil hører ...

Så testsiderne er kun for lærere. Og man bedes derfor rekvirere dem via sin skoles kontor, så de ikke “falder i forkerte hænder”.

På delsidens *Bestillinger* lægger man sin skoles kontor-mailadresse. Jeg vil så sende de nødvendige henvisninger (dansk for *links*) hertil med en notits til skolesekretæren (eller hvem der nu måtte passe mailboksen) om ikke at udlevere dem til eventuelle smarte elever, men alene til skolens lærere.

Hvorfor nu det? Jo, ideen med at man kan hoppe ud og ind i de enkelte kursusdele, dur jo kun hvis man har et redskab der ikke “er brugt” på forhånd. Derfor denne sikkerhedsprocedure, som jeg så håber der er forståelse for.

Endelig bør jeg vel påpege at jeg ikke altid sidder ved computeren; at jeg ikke altid tjekker e-post dagligt, flere gange om dagen; at jeg, kort sagt, undertiden også bruger mit liv på andre interesser. Så det der med *her og nu-ekspedition* skal man ikke satse for kraftigt på.

Testark ej retur

På samme måde er det vigtigt at rettede testsider *aldrig kommer retur til eleverne*: Rettede testark skulle helst ikke “ligge og flyde”, for så taber de værdi for de elever som endnu ikke selv har siddet med dem.

Denne ikke-retturneringsforanstaltning har faktisk også en lærerbeskyttende virkning. Skulle man være kommet til at rette en prøve forkert (man har overset noget hos én elev som man har rettet hos en anden), slipper man for en masse ørkesløse diskussioner med “den forurettede part” ved blot at testresultatet er meddelt. Man kan selvfølgelig godt gennemgå testen, forstået sådan at man påpeger at her og her er der fejl, ikke at man gennemgår hvordan den skulle være løst. Det sidste fremgår jo af kursusedelen. “Så det finder du ud af når du gennemgår kurset!”

Og der er heller ikke noget at diskutere over for snydere der senere vil påstå at de havde det og det rigtigt fordi de efter tilbageleveringen laver det de har glemt. Tro mig, jeg har været ude for elever som kunne finde på noget sådant. Men mine elever har måske også været lidt specielle, hm!

Urimelige testkrav!

Jeg gør opmærksom på at test med tallet nul, bevidst er gjort sværere end de efterfølgende test. Derfor også 90-procentsgrænsen for 0-prøverne. Foruden at 1-, 2- og 3-prøverne er lavet lidt lettere, har de også en bestået-grænse på 80 %: Rent psykologisk skal man jo helst have alle igennem kursusdelen *inden* de går ned med flaget fordi “alle de andre” er suset videre. Og sjovt nok kan der undertiden opstå konkurrencer elever imellem om hvem der er kommet længst i kurset.

Test A0 er bevidst lavet hundesvær. Min erfaring med selv dygtige elever er at de tror de har tjek på kryds og bolle, men i praksis viser det sig at mange af dem ikke kan finde ud af at bestemme verbalernes længde. De kan sagtens finde hjælpeverberne, men hovedverbet eller konjunktivens ophobning af verber ...

På den anden side skal man jo også være rimelig i sin bedømmelse. Princippet er at man kun tæller rigtige linjer. Altså den mindste fejl i linjen gør at den ikke er rigtig. På den anden side er der mange fejl i samme linje, gør det intet til sagen. Linjen er enten forkert eller rigtigt!

Hvis man ved en senere test har en elev der sidder med en vis legemsdel i vandskorpen, skal man måske ikke gå så meget op i om understregningen er anbragt under de rigtige led i den rigtige længde, hvis det kan bringe vedkommende den nødvendige sejr. Til gengæld kan man udmærket bremse nogle af *superachieverne* med “at det her er jo ikke helt rigtigt; du skal lære at være omhyggelig, og det er jo ikke lige en hastighedskonkurrence det her!”

Facitarkene

Det er vigtigt at facitarkene er om ikke ved hånden, så dog i nærheden når der arbejdes med øvearkene. Dvs. bruges kurset udelukkende på klassen (det kræver sin tid), kan man anbringe 3-4 sæt på rettebordene.

Bruges kurset imidlertid som lektier, må kursisterne nødvendigvis forsynes med et sæt facitark der modsvarer den kursusdel man har givet for. Til en start skal man nok kopiere en del facitsæt (et til hver lektieelev), så de kan lånes med hjem (husk lige at notere af hvem!). Men efterhånden som spredningen i feltet indtræffer, kan kursisterne jo skiftes til at låne de forskellige facitsæt, og dermed kan man spare på kopierne. HUSK at de kun skal arbejde med én kursusdel ad gangen. Der skal jo testgodkendelse til for at sende dem videre i systemet.

Kopibesparelse: Facit på pc

Man kunne jo også stille et par bærbare til rådighed på rettebordet hvor de pågældende pdf-filer ligger parat som tjeklister. Det sparer da i hvert fald kopier. Så samme måde kan lektiesøgende hente den facitfil ned fra nettet som de har brug for til arbejdet.

Efterkontrol

Den menneskelige natur er skrøbelig, og derfor er en vist efterkontrol fra lærernes side nødvendig. Her er signalfarverne vigtige. Kursisterne må ikke bruge lærerens farve. Jeg har foreslået grøn (håbets farve), men man kan selvfølgelig vælge en anden hvis den står bedre til ens teint. Det vigtige er at den er *forbudt for elever*!

Derfor bør kursisterne – efter at de selv har tjekket, rettet og tjekket igen – aflevere de gennemarbejdede sider til læreren som så *stikprøvevis* (man

skal jo også overleve!) retter dem. NB! Sidste krydsfelt på øvearkene er forbeholdt læreren. Et grønt kryds her signalerer at her skal man have fat i eleven igen. – Siden er til gengæld godkendt hvis jeg har anbragt mine initialer her (det skal i hvert fald være en hurtig krusedulle – som ikke er alt for nem at efterligne; tænk, det har nogle af mine gamle elever *også* forsøgt sig med!)

Her har man en formidabel chance for at fange de kursister som tydeligvis har problemer med opgaverne. Hvis en side fx er overbroderet med røde krydser er dette et signal til læreren om at denne elev er i svære problemer, også selvom fejlene er rettet (og dermed krydserne er “ringet af”). – Har kursisten forstået hvordan man bruger materialet? Er retteproceduren indarbejdet så han lærer mest af den? Er der et specielt fagligt problem som skal afklares?

Så kan man passende skrive på arket: “Vi skal lige snakke sammen inden du går videre!” Dermed aben givet videre, og man behøver ikke holde ekstra regnskab med hvem man skal tale med, kursisten må selv henvende sig, i.e. en positiv udlægning af begrebet “ansvar for egen læring”!

Ren individualisering

Med uv-materiale som er indrettet (som indeværende) til LL-princippet, behøver *individualiseret undervisning* ikke at være et dødbringende farvand at begive sig ud i. Alle kan arbejde i eget tempo, og læreren har tid til at være konsulent på holdet. Man går selvfølgelig rundt og holder øje med om tingene glider (især ved rettebordet!), om nogen river sig stille fortvivlet i håret, eller om nogle fiser den af. Man er til rådighed med ekstra råd og vejledning hvor der er behov *uden* at løbe livet af sig. Man kunne også kalde LL-metoden for læreroverlevelsemetoden!

Forskellige arbejdsmetoder

Nu behøver materialet ikke at låse en fast på denne bestemte arbejdsform. Det kan måske være svært at finde den nødvendige uv-tid på klassen til at lade kurset løbe over den nødvendige indlæringsperiode. (Hvad med en temauge?!) Men der må være mindst to muligheder. At man bruger materialet

- ❖ på klassen efter LL-princippet
 - enkeltark (også derfor navn på hver side)
 - i sæt (A1, A2, B1 osv), riv sider af som er færdige til lærerrettelse (til næste gang)
 - facit klar på papir/på pc
- ❖ som lektier – facitmappe/pdf-fil med hjem, låne ét sæt ad gangen

Man kunne fx begynde med LL-metoden på klassen indtil den er indkørt, og så (forsøge at) overtale kursisterne til at køre princippet videre hjemme.

Man kan have bunker med de enkelte sider liggende klar til afhentning, én side ad gangen. Så afleveres hvert ark igen når det er gennemarbejdet og alt er OK. Der er altid nogle der glemmer at skrive navn på, så det bør indskræpes ekstra hvor vigtigt det er. På mange ark er der jo ingen håndskrift der kan lede en på vej til rette vedkommende!

Man kan også trykke kursusdelene ét sæt ad gangen (det har jeg ofte foretrukket). Det indebærer så den risiko at der er nogen der glemmer at tjekke efter hver side, så dét skal man lige have “et øje på”. Får de sættet med hjem, risikerer man også den med at den ligger desværre derhjemme. (Den slags personer kunne man passende bede begynde forfra på deres

kursusdel. Det plejer at have en vis effekt over for glemsomheden.) Når timen er slut (det er godt at have en dobbeltlektion til det her), rives de sider der er OK af og afleveres til læreren. Som så har dem eftertjekket til næste gang. Det sidste her er uomgængelig vigtigt, for ellers kan kursisten ikke komme videre. For den afsluttende test må først tages når alt er på plads og i orden. Vi skal jo hjælpe kursisterne til i videst muligt omfang at bestå den test de står over for.

Hvis man vil bruge sættene som lektier, kan man jo aftale at til den og den dag skal *du* have den og den kursusdel færdig. (Husk, ikke alle er nået lige langt, derfor vil en fælles lektie ikke være hensigtsmæssig.) I det tilfælde må kursisten indrette sig med rettebord og røde penne hjemme. Jf. instruktionen til selvstuderende og [forældrevejledning].

Ja, man sidder lige frem og ønsker sig at man kunne lave disse kursusdele netbaserede. Men da jeg hellere vil bruge min liv på pædagogisk formidling frem for teknik, bliver det ikke til noget fra min hånd. Jeg bruger allerede alt for meget af mit liv på at formidle stoffet på hjemmesiden.

Tilbage melding

Tilbage meldinger på de enkelte kursusdele vil jeg være yderst taknemmelig for. De fleste af dem er gennemprøvet adskillige gange, og de fleste bommerter skulle være indfanget, men selv nu hvor jeg har gjort dem klar til almen brug, har jeg kunnet blive ved med at rette på dem; det er bl.a. derfor det altid tager langt længere tid end man forestiller sig. Og træerne gror nok som bekendt ikke ind i himlen, så derfor er der selvfølgelig stadig fejl der skal korrigeres, uhensigtsmæssigheder der bør rettes op, og småting der kan forbedres.

Derfor er man yderst velkommen til at indberette alt hvad man falder over. Jeg skal så prøve at rette (mig efter) de indkomne indvendinger, forslag og korrektioner. I første omgang ved suppleringsfiler til de allerede lavede pdf-filer. Og når der er rettelser nok i en kursusdel, laver vi en helt ny pdf-fil til at hente ned fra hjemmesiden.

Tak til gamle elever

Alle mine gamle elever som i årenes løb har været udsat for mine grammatikherserier, og som har nået mere eller mindre igennem dette kursusmateriale, vil jeg gerne takke for deres hjælp til forbedringer. Der er rettet meget undervejs som netop I har fået øje.

Som I kan se, går jeres navne igennem materialet og indicerer derfor nogenlunde hvornår jeg har fundet på og revideret eksemplerne.

Til alle andre: At jeg har brugt gamle elevers navne i sætningskonstruktionerne, er sket ud fra princippet om at hvis man selv optræder i et givent (tørt?!) materiale, glider det måske lettere ned. Den service kan jeg desværre ikke længere yde. Men på den anden side, støder man på sit eget navn, kan man jo sige at jeg, allerede på forhånd, netop har tænkt på dig!

Så god fornøjelse med at blive klogere. Paratviden er ikke det dumme at få indenbords. Gerne lidt mere i dag end i går. Det bedste ved læring består vel i hverdagens små umærkelige skridt frem mod et højere plan af forståelse for og af tilværelsen.

☺ .b